

řízením uh. ministra obchodu z 5. VIII. 1914, č. 59651-IV/D, bylo dovoleno po dobu mimořádných poměrů vyvolaných mobilisací a válkou používat k obsluze p-č k-ů a strojů též osob nezkoušených. Nařízení to bylo, pokud jde o Slovensko, zrušeno nařízením ministra s plnou mocí pro správu Slovenska z 27. I. 1921, č. 4. V Podkarpatské Rusi nebylo výslovně zrušeno, nemělo tam však praktického významu.

Vykonáváním zkoušek těchto osob byly nařízením uh. ministra obchodu z 30. III. 1901, č. 17003, pověřeny tříčlenné zkušební komise zřízené při průmyslových školách v sídlech průmyslových inspektorátů (Bratislava, Báňská Bystřice a Košice). Nařízením ministra s plnou mocí pro správu Slovenska z 8. VII. 1922, č. 15 (publikace v Úředních novinách má datum 9. VII. 1922) bylo min. nař. č. 17003/1901 na Slovensku zrušeno a k provádění zkoušek řidičů lokomotiv (strojvůdců) na železnicích nesloužících veřejné dopravě a lodních strojníků pro vnitrozemskou plavbu byla zřízena zkušební komise při vládním referátu pro veřejné práce v Bratislavě (později referátu ministerstva veřejných prací v Bratislavě), která od provedení reformy veřejné správy na Slovensku dnem 1. VII. 1928 funguje při zemském úřadě v Bratislavě, kdežto provádění zkoušek topičů a strojníků bylo svěřeno orgánům provádějícím zkoušky a revise p-č k-ů.

V Podkarpatské Rusi lze pokládati min. nař. č. 17003/1901 za zrušené vyhláškou civilní správy Podkarpatské Rusi č. 3255/1921, kterou byl ustanoven pro celé toto území zkušební komisař pro zkoušení topičů a strojníků a kterou byly stanoveny podmínky pro připuštění k těmto zkouškám a to: čsl. státní příslušnost, dokonáný věk 18 let, zachovalost a nejméně 6měsíční praktické zaměstnání. Zároveň byla všechna dřívější nařízení tohoto oboru zrušena.

Obsluhovače lokomotivních kotlů železnic sloužících veřejné dopravě zkoušejí železniční orgánové, kdežto obsluhovače stabilních kotlů těchto železnic zkoušejí státní zkušební orgánové vykonávající zkoušky a revise těchto kotlů.

Za zkoušky obsluhovačů vybírají se na Slovensku poplatky stanovené nařízením ministra pro správu Slovenska z 8. VII. 1922, č. 15, a to za zkoušku topičskou 30 Kč, za strojnickou 60 Kč a za zkoušku strojvůdcovskou nebo lodního strojníka 100 Kč. Zkoušky lodních strojníků podléhají kromě toho dávkám za

úřední úkony ve věcech správních (vlád. nař. č. 254/1926 Sb., dávkový řád D). V Podkarpatské Rusi činí tyto poplatky podle vyhlášky civilní správy Podkarpatské Rusi č. 7707/1920 u zkoušek topičských 20 Kč, u strojnických 40 Kč.

Lokomobily, které se pohybují vlastní silou, jako parní silniční válce, silniční lokomobily a dále parní pluhy smějí býti obsluhovány od osob, které mají aspoň průkaz způsobilosti pro obsluhu lokomobil. Je-li několik lokomobil postaveno blízko sebe (nejvýše ve vzdálenosti 1 km), mohou je obsluhovati topiči, jestliže na ně stále a přímo dozoruje zkoušený strojník s předepsaným průkazem způsobilosti, který je také odpovědný za správnou obsluhu. Je-li několik stabilních kotlů (strojů) postaveno v téže místnosti, mohou býti k jejich obsluze přibrány i osoby nekvalifikované, jsou-li pod stálým dozorem kvalifikovaného topiče (strojníka) (§ 49 min. nař. č. 17001/1901).

Literatura.

Mayrhofer: „Handbuch für den politischen Verwaltungsdienst“, III. 799—870; Thaa: „Das Dampfkesselwesen in Österreich“, Manz 1908; „Normaliensammlung für den politischen Verwaltungsdienst“; „Šbírka zákonů pro státní službu stavební v republice Čsl.“, svazek IV.

Karel Vaneč.

Krematorium

viz Pohřebnictví.

Kriminální policie.

I. Pojem a organisace k. p.; poměr její k soudům a státním zastupitelstvím. Mluvíme-li o k. p., máme na mysli ono odvětví činnosti policejních úřadů a orgánů, jež směřuje k zjišťování trestných činů, vypatrávání pachatelů a jejich postavení před soud (činnost represivní), kdežto činnost mající za účel zabrániti páchání trestných činů (činnost preventivní) náleží do kompetence policie správní. Je tedy k. p. pomocným orgánem trestních soudů, pročež bývá také zvana policií soudní (police judiciaire). V širším smyslu je možno k orgánům k. p. přičísti také jiné funkcionáře, jejichž úkolem je spolupůsobiti při zjišťování trestných činů a pachatelů jich. Tato koncepce se uplatnila ve Francii, kdež k „police judiciaire“ náleží zejména i státní zástupce a vyšetřující soudce. Tato „police judiciaire“ tvoří samostatný